

skyldte nu Sogneraadet Penge; Sogneraadet skylder atter Pengene til Staten, og nu komme de til Staten og ville have en Del af Gælden eftergivet. Det ærede Medlem paaberaaber sig det Forslag om Afvikling af Havnelaan, som er forelagt og gennemført i dette Ting. For at vi ikke skulle høre dette Forslag paaberaabt, hver Gang nogen ønsker Gæld til Staten eftergivet, vil jeg dog pointere, at der ikke paa dette Forslag er Tale om at eftergive Gæld til private Personer. Der er kun Tale om Eftergivelse af Gæld, der er stiftet af Institutioner i Anledning af almenyttige Øjemed, men hvor de paagældende ikke se sig i Stand til at opfylde de Forpligtelser, de have paataget sig, og overfor hvem Staten i Virkeligheden ingen Tvangsmidler har. Her staa vi overfor et Tilfælde, hvor det er private Folk, der have nydt godt af, at Staten billigt laaner Penge ud.

Nu vil jeg bede Dem erindre følgende: For Øjeblikket stifte vi hvert Aar omtrent 500 ny Husmandsloan, endvidere udlaanes der Penge direkte til Fiskere. Det er private Laan. Aar efter Aar opsummere disse Laan sig i Statsaktivkontoret. Vi have allerede flere Tusinde, og de ville ad Aare vokse med Tusinder og atter Tusinder. Det, der er hændet i dette Tilfælde, er, at nogle af disse Laantagere have haft Uheld i deres Bedrift, et Uheld, der kunde være mere hændeligt, end det er, for det kan ikke nægtes, at det til Dels skyldes deres egen Forsømmelse. Hvis vi eftergive dem Gælden i den Anledning, maa vi være forberedte paa, at de Tusinder af Laantagere, som Staten giver Laan til den billige Rente, ville ræsonnere som saa: Naar der hænder et Uheld, naar en Husmand f. Eks. har Uheld i sin Kvæg- eller Svinebesætning, saa han synes, det er ham umuligt at svare Renter og Afdrag af Laanet, behøver han kun at henvende sig til Statskassen for at faa Gælden eftergivet. Jeg beder ærede Medlemmer betænke, hvad vi saa komme ind paa, nu da vor Laanvirksomhed udvider sig Aar for Aar, og det er Meningen, at den skal fortsættes forhaabentlig i en lang Fremtid, thi jeg tror, den er til stor Velsignelse. Men jeg tror paa den anden Side, at hvis det først blev Vanen, at de, der have laant af Statskassen og have haft Uheld i deres Bedrift, kunne komme med deres Andragende om Eftergivelse enten for det Aar eller for nogle Aar eller for en Del af deres Renter, saa vil der hurtig oparbejde sig her paa Rigsdagen en Stemning, der vilde

resultere i, at man vilde standse hele denne Udlaansvirksomhed. Det er derfor, jeg frygter for Konsekvenserne af dette Andragende.

Det drejer sig her ikke om noget stort Beløb — det er, saa vidt jeg husker, kun 1,400 Kr. eller saa —, men det vil medføre meget slemme Konsekvenser; og endvidere er der det at bemærke, at det Afslag, som Statskassen gør i denne Gæld, er et Afslag ikke til de fattige Fiskere, men et Afslag til Sogneraadet, og det forekommer mig, at Sogneraadet, selv om det maaske kan være smaat stillet, dog vil være i Stand til overfor Fiskerne at vise sig meget lempelig med Hensyn til Afviklingen af denne Gæld, baade med Hensyn til de Renter, der kræves, og navnlig ogsaa med Hensyn til den Afviklingstid, der behøves. I saa Henseende synes jeg, man burde kunne stole paa Sogneraadet, og der er ingen Tvivl om, at vedkommende Amdtsraad ikke vil lægge Sogneraadet Hindring i Vejen for, at det kan vise sig imødekommende overfor Fiskerne.

Altsaa uagtet jeg har den største menneskelige Sympati med Fiskerne, som have lidt dette Tab, kan jeg ikke modtage en Henviisning af dette Andragende, thi naar man skal administrere, er man nødt til at handle efter faste Principper og Regler, og man maa vide, at bryder man en Gang disse Principper og Regler, vil det være umuligt atter at sætte Bom. Som jeg sagde, det var en af de første Sager, der forelaa til Afgørelse for mig, efter at jeg havde tiltraadt Stillingen som Finansminister, og det var mig pinligt at sige nej, men jeg følte det som min Pligt at gøre det, og jeg føler denne Pligt fremdeles.

Barnes: Jeg vil dog gøre endnu et Forsøg paa at blødgøre Finansministerens Hjerte. Han sagde, at de Laan, jeg havde paaberaabt mig, vare Laan, der vare givne til Institutioner i almenyttigt Øjemed, og han sagde, at dette Laan var egentlig til den paagældende Kommune. Men kunne vi da ikke betragte Hvidbjerg-Ørum-Lodbjerg Kommune som en Institution, der har stiftet Laanet i almenyttigt Øjemed? Det synes jeg, man rigtig maa kunne gøre, og saa kan Tilfældet komme ind under samme Kategori som de omtalte Laan. Naar Finansministeren siger, at Afslaget gives til Sogneraadet, vil jeg indrømme dette, men i Realiteten er det dog disse 13 fattige Fiskere, der faa Afslaget. Sogneraadet staaer nok inde for Gælden, men jeg ved, at saa